

పాషాణ భేది (కోలియస్)

దీని వేర్లలో 'ఫోర్స్కోలిస్' అనే రసాయనం ఉంటుంది. ఎక్కువగా ఆస్త్రా, హృదయ సంబంధిత వ్యాధులు ఊబకాయం తగ్గించుటకు మొదలగు వాటికి దీని వేర్లను ఉపయోగిస్తారు.

నేలలు : మురుగు నీటిని వెలికి తీసే సాకర్యం గల నేలలు అనుకూలం. నల్ల నేలలు అంతగా పనికిరావు. తక్కువసారం గల భూముల్లో కూడా సాగు చేయవచ్చు.

వాతావరణం : దీనిని నీటిపారుదల క్రింద లేదా ఆరుతడి పంటగా సాగుచేయవచ్చు.

రకాలు : కె-8 రకం ప్రస్తుతం సాగులో ఉంది.

ప్రవర్ధనం : లేత కొమ్మ కత్తిరింపుల ద్వారా వ్యాప్తి చేయాలి. కత్తిరింపులు హార్మోన్ అవసరం లేకుండానే వేర్లు తొడుగుతాయి. షుమారు 30 రోజుల వయస్సు ఉన్న మొక్కలని పొలంలో నాటుకోవాలి.

నాటటం : జూన్-జూలై, అగష్టు నెలల్లో 45×45 సెం.మీ. లేదా 60×25 సెం.మీ. దూరం పాటించి ఎకరానికి షుమారు 20,000-25,000 మొక్కలు నాటుకోవాలి. వేరు లేని తాజా కత్తిరింపులు కూడా నేరుగా పొలంలో నాటుకోవచ్చు. చదును మళ్ళిలో లేదా బోదెలపై నాటుకోవచ్చు.

ఎరువులు : ఆఖరి దుక్కిలో ఎకరానికి 5-6 టన్నుల పశువుల ఎరువుతోపాటు 20 కి|| నత్రజని, 25 కి|| భాస్వరం మరియు 20 కిలోల పొటాష్ వేసుకోవాలి. నాటిన నెల రోజుల తరువాత ఎకరానికి 20 కిలోల నత్రజని వేయాలి.

నీటి యాజమాన్యం : తొలుత 3-4 రోజులకు ఒకసారి తరువాత 7-10 రోజులకు ఒకసారి నీరివ్వాలి (వర్షాభావ పరిస్థితిలో).

అంతరకృషి : మొదటి రెండు నెలలు 20-25 రోజులకు ఒకసారి కలుపు తీయాలి. తరువాత పంట గుబురుగా తయారై కలుపును పెరగ నీయదు.

సస్యరక్షణ : రైజోక్టోనియా వేరుకుళ్ళు తెగులు కొన్ని ప్రాంతాల్లో సోకినట్లు గమనించబడింది. ఇది ఆశించిన ఆకులు పండుబారి వేరుకుళ్ళి మొక్కలు ఎండిపోతాయి. దీని నివారణకు లీటరు నీటికి 1 గ్రా. కార్బండైజిమ్ లేదా 1 గ్రా. బెనోమిల్ కలిపిన ద్రావణంతో మొక్క మొదలు తడిచేటట్లు పిచికారి చేయాలి. మురుగు నీటి వసతి కల్పించాలి.

ఈ పంటకు నులిపురుగులు ఆశించి కొంత నష్టం కలిగించే అవకాశం వుంది. వీటి నివారణకు మే నెల రెండవ వారంలో బంతి విత్తనాలు చల్లి జూన్ నెలాఖరు వరకు తోటను పెంచి తర్వాత భూమిలో కలియదున్నాలి. ఆఖరు దుక్కిలో ఎకరాకు 100 కిలోల వేపపిండిని వేయాలి.

కోత : నాటిన 150-160 రోజులకు పంట తయారవుతుంది. ఒకసారి నీరు కట్టి మరుసటి రోజు మొక్కలను వేర్లతో సహా పీకి వేర్లను మొక్కనుండి కత్తిరించాలి. వేర్లను కడిగి 5 సెం.మీ. ముక్కలుగా కత్తిరించి నీడలో ఆరబెట్టాలి.

దిగుబడి : ఖరీఫ్లో ఎకరానికి 500-600 కిలోలు, రబీలో 400 కిలోల ఎండు వేర్ల దిగుబడి సాధించవచ్చు.

నికరాదాయం : ఎకరానికి షుమారు రూ. 10,000 ఖర్చుతో, రూ. 10,000-15,000 నికరాదాయం వస్తుంది.